

دوازدهمین دوره جایزه کتاب فصل

آیین پایانی دوازدهمین دوره جایزه کتاب فصل یکم تیرماه ۱۳۸۹، در سالن سوره حوزه هنری با حضور معاون امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، مشاور فرهنگی رئیس جمهور و رئیس سازمان و اسناد کتابخانه ملی، برگزیدگان و پدیدآورندگان آثار شایسته تقدیر برگزار شد. در دوازدهمین دوره جایزه کتاب فصل، ۵ هزار و ۸۸۷ اثر داوری شدند که از این میان ۱۸ کتاب، عنوان اثر برگزیده و ۳۹ کتاب نیز عنوان شایسته تقدیر را کسب کرده‌اند. از میان آثار برگزیده، ۹ اثر تألیف، ۶ اثر ترجمه و ۳ اثر تصحیح و تحقیق و از میان آثار شایسته تقدیر نیز ۲۴ اثر تألیفی، ۱۲ اثر ترجمه و ۳ اثر تصحیح و تحقیق‌اند. در این دوره، در بخش ادبیات داستانی هیچ اثری برگزیده نشده است.

در ابتدای این نشست، علی شجاعی صابین، مدیرعامل موسسه خانه کتاب گفت: امیدواریم پس از برگزاری دوازده دوره این راه را با حضور همه شما صاحب‌نظران استمرار بخشیم و به سهم خودمان و در حد توان از پدیدآورندگان آثار ارزشمند تقدیر کرده و آنان را به جامعه کتابخوان کشور معرفی کنیم. وی ادامه داد: در دوره اول بر اساس آمار موسسه خانه کتاب که مربوط به داوری آثار منتشرشده در بهار سال ۸۶ است، ۲ هزار و ۴۰۹ عنوان کتاب داوری و ۳۵ اثر به عنوان آثار برگزیده معرفی شدند که این آثار در دوازدهمین دوره نزدیک به شش هزار عنوان کتاب است.

شجاعی در ادامه به افزایش سطح داوری‌ها و سختگیری ملاک‌های داوری اشاره کرد و افزود: معرفی ۵۷ اثر به عنوان آثار برگزیده و شایسته تقدیر در این دوره نشان از شکوفایی و رشد آثار منتشر شده دارد.

در ادامه این مراسم منوچهر اکبری و محمد علی رضانی‌فرانی از دبیران دوره‌های گذشته این جایزه راهکارهای مختلفی را برای برگزاری هر چه بهتر جایزه کتاب فصل بیان کردند.

آیین پایانی دوازدهمین دوره جایزه کتاب فصل یکم تیرماه ۱۳۸۹، در سالن سوره حوزه هنری با حضور معاون امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، مشاور فرهنگی رئیس جمهور و رئیس سازمان و اسناد کتابخانه ملی، برگزیدگان و پدیدآورندگان آثار شایسته تقدیر برگزار شد

رمضانی فرانی:

**میزان توجه و پوشش خبرهای جایزه کتاب
فصل توسط رسانه ملی کافی نیست و
باید فعالیت مناسب تری را در این زمینه از
رسانه ملی شاهد باشیم**

دبیر پیشین جایزه کتاب فصل، گفت: میزان توجه و پوشش خبرهای جایزه کتاب فصل توسط رسانه ملی کافی نیست و باید فعالیت مناسب تری را در این زمینه از رسانه ملی شاهد باشیم. رمضانی فرانی همچنین خواستار اختصاص محیط بهتری به دبیرخانه این جایزه شد و افزود: در کنار معرفی بهترین کتابهای هر فصل و هر سال، بهترین کتابخانه‌های سال و فصل نیز معرفی شوند.

علی رواقی برگزیده گروه زبان جایزه کتاب فصل و عضو پیوسته فرهنگستان زبان و ادب فارسی نیز در این آیین سخنانی ایراد کرد.

وی با انتقاد از شیوه آموزشی دانشجویان رشته زبان و ادبیات فارسی گفت: دانشگاه‌های ما دانشجوی متخصص تربیت نمی‌کنند. بلکه دانشجویی که به دانشکده ادبیات می‌آید، کلیاتی را یاد می‌گیرد که در خانه هم می‌تواند یاد بگیرد.

وی ادامه داد: متأسفانه هیچ یک از این دانشجویان حتی در

اکبری در این مراسم با توصیف روند آغازین فعالیت‌های دبیرخانه جایزه کتاب فصل، گفت: در دوره‌های ابتدایی این جایزه نیز با توجه و تمرکز بر رشته‌های علوم انسانی، تعداد قابل توجهی از رشته‌های این حوزه مورد بررسی قرار گرفتند.

وی ادامه داد: در دوره‌های بعدی، ملاک‌های داوری سخت‌تر و پیچیده‌تر و رشته‌های بیشتری نیز به این جایزه اضافه شدند تا روند بررسی‌ها پیچیده‌تر شود.

اکبری همچنین با اشاره به وضعیت محل دبیرخانه این جایزه، گفت: باید محیط مناسب تری را برای دبیرخانه جایزه کتاب فصل و سال در نظر گرفت تا داوران و کارمندان این مجموعه‌ها در شرایط بهتری قرار بگیرند.

در ادامه، محمدعلی رمضانی فرانی نیز با اشاره به اینکه مسئولان برگزاری این جایزه در مؤسسه خانه کتاب و دبیرخانه جایزه کتاب فصل زحمات فراوانی می‌کشند، گفت: باید در زمینه توجه به رشته‌های علوم انسانی که از علوم اسلامی بهره‌مند می‌شوند، رویکرد جدی تری داشته باشیم.

وی ادامه داد: می‌توان از دانش و توانایی حوزه‌های علمیه نیز در این زمینه بهره‌گیری بیشتری صورت گیرد.

رمضانی فرانی با بیان این مطلب که جایزه کتاب فصل و کتاب سال نیازمند نمایشگاه دائمی‌اند، افزود: باید زمینه فعالیت بیشتر انجمن‌های علمی را در جایزه کتاب فصل فراهم آوریم.

رمضانی فرانی از رشته‌هایی مثل رشته‌های اقتصاد اسلامی، مطالعات اسلامی و مدیریت اسلامی یاد کرد که می‌توانند به جایزه کتاب سال و کتاب فصل اضافه شوند.

**اکبری همچنین با اشاره به
وضعیت محل دبیرخانه این
جایزه، گفت: باید محیط
مناسب‌تری را برای دبیرخانه
جایزه کتاب فصل و سال در نظر
گرفت تا داوران و کارمندان این
مجموعه‌ها در شرایط بهتری
قرار بگیرند**

کتابت و کتاب، همچنان مهم‌ترین نقش را در رشد و تعالی دانش و فرهنگ بشری داشته است و دارد، پس طبیعی خواهد بود که نظام برخاسته از چنین انقلابی، در ارجگذاری به مقام کاتبان راستین و مکتوبات گرانقدر ایشان، اهتمامی ویژه و مستمر مبذول دارد. پیرو همین سیاست بود که به فاصله‌ای اندک پس از پیروزی انقلاب - در سال ۱۳۶۲ - برای نخستین بار در طول تاریخ کشور، جایزه بزرگ کتاب سال جمهوری اسلامی ایران، با هدف تحت پوشش قراردادان همه شاخه‌های یازده‌گانه کتابداری و زیرشاخه‌های هفتادوهشت‌گانه آنها، تأسیس شد. که - به‌خواست خدا - امسال شاهد برگزاری بیست‌وهشتمین دوره شکوهمند آن خواهیم بود.

این جایزه، که قدیمی‌ترین و عالی‌ترین جایزه کتاب کشور است، چندی بعد، با افزوده‌شدن بخش کتابهای خارجی، جنبه‌ای فراملی یافت، و سپس نیز، با انضمام موردی بخشهای ویژه جنبی - در برخی دوره‌ها -، کوشید توجه‌هایی خاص را به برخی زمینه‌های مهم - که نیاز به توجه بیشتر داشتند - جلب کند.^۱ که آخرین نمونه از این موارد، افزوده‌شدن بخش ویژه گزینش برترین ترجمه قرآن مجید - از میان کلیه ترجمه‌های منتشره در سالیان پس از پیروزی انقلاب - به جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران، در سال جاری است.

با این همه، همه ساله شاهد ورود افرادی تازه‌نفس به عرصه نگارش بودیم، که با وجود تواناییهای چشمگیر و برجستگیهای خاص در آثارشان، همان جوانی قلم و تازه‌کاری، سبب می‌شد که توان رقابت دوشادوش با صاحب‌قلمان پیشکسوت و قدیمی‌تر رشته خود را نداشته باشند. در نتیجه، مقایسه آثار این گروه با گروه اول، اغلب به سود پیشکسوتان تمام می‌شد.

برای حمایت ویژه از اینان و پیشگیری از کاهش امید و انگیزه کار و تلاش بیشتر و بهتر در ایشان، به ایجاد جایزه «گام اول» اقدام شد؛ تا در ضمن، عرصه‌ای مناسب جهت رقابت عادلانه این گروه با همسخانشان فراهم آید.^۲ تأسیس جشنواره مطبوعات، عرصه‌ای دیگر جهت رقابت آثار قلمی، برای قلمزنان برجسته‌ای بود که به هر دلیل، امکان انتشار

یک زمینه تخصصی هم نمی‌توانند پژوهش کنند.

محمد اصغری برگزیده نخستین و نهمین دوره جایزه در حوزه فقه و اصول و محمد اسفندیاری نماینده مصحح کتاب «موسوعه الامامه فی نصوص اهل السنه»، تألیف سیدشهاب الدین مرعشی نجفی، به اهتمام سید محمود مرعشی نجفی و نماینده کتابخانه آیت‌الله مرعشی نیز با بیان سخنانی درباره کتاب‌های خود نکاتی را برای حاضران درباره برگزاری هر چه بهتر جایزه کتاب فصل بیان کردند.

**بیانیه پایانی هیات داوران دوازدهمین دوره
جایزه کتاب فصل**

بیانیه هیات داوران دوازدهمین دوره جایزه کتاب فصل، از سوی محمدرضا سرشار، دبیر علمی جایزه کتاب فصل قرائت شد. «ن و القلم و مایسترون»

به اعتراف قاطبه اهالی معرفت، انقلاب کبیر اسلامی ملت ایران در سال ۱۳۵۷، در بنیان خود، یک انقلاب «فرهنگی» بود. و اگر بپذیریم که از ابتدای تاریخ تاکنون - با وجود همه اختراعاتها و اکتشافها و پیشرفتهای علمی صورت‌گرفته در زندگی انسان -

علی شجاعی صابین:
امیدواریم پس از برگزاری
دوازده دوره این راه را با
حضور همه شما صاحب نظران
استمرار بخشیم و به سهم
خودمان و در حد توان از
پدیدآوردگان آثار ارزشمند
تقدیر کرده و آنان را به جامعه
کتابخوان کشور معرفی کنیم

نوشته‌هایشان را در قالب کتاب ندارند. همان گونه که جشنواره سالانه نقد، به قصد دادن رونق هرچه بیشتر به مقوله مهم نقد و نقادی ادبی در کشور شکل گرفت. یا «جشنواره شعر فجر» فرصتی دوباره برای شعر و شاعران متعهد فراهم می‌آورد.

تأسیس جایزه پروین اعتصامی، ضمن معرفی الگویی از یک بانوی فرهیخته ایرانی و احقاق حق معنوی او، امکانی ویژه و مضاعف برای ارتقای سطح آثار قلمی و انگیزه بیشتر برای آفرینش آثار ارزشمند توسط بانوان مستعد کشور فراهم آورد. همچنان که جایزه فخیم آل احمد، همراه با ادای دین به این نویسنده متعهد، ارتقای کمیت، کیفیت، اصالت و خلاقیت و نوآوری در ادبیات منثور، تاریخ و تکنوگاری ادبی را در افق نگاه خود دارد.

اما جایزه کتاب فصل از آن رو تأسیس شد، که احساس می‌شد تعداد کتاب‌های ارزشمند منتشره در رشته‌های مختلف، اغلب، به مراتب بیش از آنی است که در هر دوره، در جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران انتخاب و معرفی می‌شوند. به عبارت دیگر، همه ساله کتابهای ارزشمندی در رشته‌های مختلف انتشار می‌یابند، که اگرچه ممکن است برترین آثار منتشره در آن سال به خصوص نباشند، اما دارای ویژگی‌هایی هستند که دست کم در دوره زمانی محدودتری همچون یک «فصل» از سال، در نوع خود، بهترین به‌شمار می‌آیند؛ اما سطح و محدودیت‌های ناگزیر جایزه کتاب سال، باعث به حاشیه رفتن آنها در آن جشنواره به خصوص می‌شود. بدین قصد که این دسته کتابها و نویسندگان هم مورد توجه قرار گیرند، و نیز فاصله نسبتاً طولانی میان دوره‌های مختلف جایزه کتاب سال، باعث ایجاد افت در انگیزه‌ها و گرمی بازار این عرصه نشود، تأسیس و برگزاری جشنواره کتاب فصل، در دستور کار معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و خانه کتاب قرار گرفت.^۳

بدین ترتیب، می‌توان خرسند بود که - بحمدالله - از این نظر، تقریباً هیچ عرصه‌ای از عرصه‌های کتابت و نشر مورد بی‌مهری و غفلت قرار نگرفته است.

اکنون، در این روز خجسته، خداوند را سپاس می‌گوییم که به ما این توفیق را داد تا با سرفرازی، دوازدهمین دوره جایزه

ارزشمند فرهنگی‌ای را جشن بگیریم که به فضل او، در عمر کوتاه سه‌ساله‌اش توانسته است به نهالی چنین بارآور تبدیل شود؛ و به ثمری چنین نیکو و پاکیزه بنشیند.

فرصت را مغتنم شمرده، از کلیه مؤلفان، مترجمان و ناشران فرهیخته و متعهدی که با پدیدآوردن و انتشار این مایه آثار ارزشمند، ضمن کمک به ارتقای سطح دانش و بینش در جامعه، امکان برقراری چنین رقابت‌های سالم، سازنده و پرشوری را در این عرصه فراهم آورده‌اند؛ دانشمندان و اساتیدی نخبه‌ای که مسئولیت داوری دشوار و دقیق این آثار را بر عهده گرفته‌اند، و تک تک کارکنان زحمتکشی که طی این دوره سه‌ساله، به سهم خود، گوشه‌ای از این بار نفیس را از زمین برداشته‌اند، صمیمانه تشکر می‌کنیم.

«دوازده» و «سه» - هر دو -، اعدادی ویژه و مبارک‌اند.^۴ از درگاه پروردگار بی‌نیاز پاک مسئلت می‌کنیم که به مبارکی آنها، و در ظل عنایات حضرت ولی عصر(ع)، این نهال نوپای نیکوثر، سال تا سال بارآورتر، باطراوت‌تر، سرسبزتر و شیرین‌تر شود؛ و دیر بیاید؛ تا رهپویان جاده‌های معرفت و دوستداران دانش و فرهنگ و ادب، لختی در خنکای سایه‌سارش بیاسایند و از میوه‌های شیرین آن، کام جان خویش را، شیرین‌تر و تازه‌تر سازند.

عبده تبریزی، تهران: نشر آگاه؛ پیشبرد.

۳. زبان

(الف) زبان فارسی

- فرهنگ پسوند در زبان فارسی (بررسی دوازده پسوند)، پژوهش:

علی رواقی، تهران: فرهنگستان زبان و ادب فارسی.

(ب) زبان‌های باستان

- سوترهٔ علت و معلول کردار(متنی بودایی به زبان سغدی)، ترجمه

و تألیف حسن رضائی باغبیدی، تهران: اساطیر.

۴. هنر

(الف) هنرهای تجسمی

- زبان تصویری شاهنامه، تألیف رابرت هیلن برند، ترجمه: سید

داود طباطبائی، تهران: فرهنگستان هنر.

(ب) معماری

- فناوری‌های نوین ساختمانی، تألیف محمود گلابچی و حامد

مظاهریان، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

(ج) هنرهای نمایشی

- هنر در گرماگرم انقلاب (۱۳۵۷-۱۳۵۹): سینما و تلویزیون، تألیف

مجید جعفری لاهیجانی، تهران: پژوهشگاه فرهنگ و معارف.

۵. تاریخ

- پیکرهٔ شاپور اول، تألیف: رضا گروسی، تهران: نشر ماهی.

- وقایع‌نگاری خلیج فارس، تألیف: ج. ج. لوریمر، ترجمهٔ عبدالمحمد
آیتی، تهران: بنیاد ایران‌شناسی.

- تاریخ بیهقی، تألیف: ابوالفضل بیهقی، تصحیح: محمدجعفر یاحقی
و مهدی سیدی، تهران: انتشارات سخن.

آثار شایسته تقدیر دوازدهمین دوره جایزه کتاب فصل

دبیرخانه دوازدهمین دوره جایزه کتاب فصل، اسامی آثار شایسته
تقدیر این دوره را به شرح زیر اعلام کرد.

شایستگان تقدیر

۱. کلیات

- تاریخ چاپ سنگی در ایران، تألیف الیمبیادا پاولونا شچگلوا، ترجمهٔ

پروین منزوی، تهران: انتشارات معین.

۲. فلسفه

(الف) فلسفهٔ اسلامی

- حق و چهار پرسش بنیادین، تألیف سیدمحمود نبویان، قم:

مؤسسهٔ آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره).

- نظام معرفت‌شناسی صدرایی، تألیف: عبدالحسین خسروپناه و

حسن پناهی آزاد، تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.

(ب) فلسفهٔ غرب

- دکارت تا دریدا: مروری بر فلسفهٔ اروپایی، تألیف پیتیر سجویک،

ترجمهٔ محمدرضا آخوندزاده، تهران: نشر نی.

۳. دین

الف) اسلام

- بررسی تاریخی اسلام و برده‌داری با تکیه بر سیره معصومان(ع)، تألیف عبدالرضا عرب ابوزیدآبادی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره).

ب) حدیث

- قصص الأنبياء، تألیف قطب‌الدین راوندی، تصحیح عبدالحمیم عوض الحلی، کتابخانه علامه مجلسی.

ج) کلام

- المعاد رؤیه قرآنی، تألیف خلیل رزق، قم: انتشارات دار فراق.

د) اخلاق

- درآمدی بر نظام اخلاق جنسی در اسلام، تألیف غلامرضا متقی‌فر، قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).

ه) عرفان

- شرح اصطلاحات تصوف، تألیف سیدصادق گوهرین، تهران: انتشارات زوار.

و) ادیان دیگر

- دین و اخلاق از نگاه هانس کونگ، تألیف حسن قنبری، قم: انتشارات دانشگاه ادیان و مذاهب.

۴. علوم اجتماعی

الف) علوم نظامی

- پشتیبانی نظامی در سپاه‌های صدر اسلام و سیر تحول و تطور آن، تألیف محمدحسین رجیبی (دوانی)، رشت: نشر گپ.

- نقش اطلاعات و حفاظت اطلاعات در جنگ تحمیلی، تألیف نصرت‌الله معین وزیر، تهران: انتشارات مرکز آموزشی و پژوهشی

شهید سپهبد صیاد شیرازی.

ب) حقوق

- داوری تجاری بین‌المللی (آیین داوری)، تألیف: حمیدرضا نیکبخت، تهران: مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی.

ج) مدیریت

- کنترل کیفیت آماری، تألیف محمد بامنی مقدم و اکبر عالم‌تبریز، تهران: صفار؛ اشراقی.

- روش‌های ارزیابی متوازن منابع انسانی، تألیف برایان بکر و دیگران، ترجمه پرویز احمدی با همکاری لقمان رحمان‌پور، تهران:

دفتر پژوهش‌های فرهنگی.

۵. علوم خاص

الف) شیمی

- مبانی شیمی تجزیه، تألیف اسکوگ و دیگران، ترجمه عبدالرضا سلاجقه، ویدا توسلی و هوشنگ خلیلی، تهران: مرکز نشر دانشگاهی.

ب) زمین‌شناسی

- اسکارنها و کانسارهای اسکارنی، تألیف فریده حلمی، تهران: انتشارات امیرکبیر.

ج) نجوم

- آشنایی با کیهان‌شناسی، تألیف جیانت ویشنو نارلیکار، ترجمه منیژه رهبر، تهران: مرکز نشر دانشگاهی.

۶. علوم کاربردی

الف) علوم پزشکی

- بافت‌شناسی دهان، رشد و نمو، ساختار و اعمال، تألیف تن کیت

و آنتونی نانسی، ترجمه فریده اعتصام و مهسا محمدزاده، تهران: نشر نور دانش.

ب) دامپزشکی

– زالوهای آب شیرین ایران با تأکید بر گونه‌های انگل ماهیان، تألیف سعید اسدالله، فرشته میرزایی، مانا جلالی، بهیار جلالی، تهران: نشر نوربخش.

ج) مهندسی کشاورزی

– زنبورهای گالزای بلوط ایران، تألیف سیدابراهیم صادقی، محمدحسن عصاره، مجید توکلی، تهران: مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور.

د) مهندسی مکانیک

– مبانی ترمودینامیک مهندسی، تألیف مایکل جی. موران و هاوارد ان. شاپیرو، ترجمه اختر رجبی و بیژن دیبایی‌نیا، تهران: مرکز نشر دانشگاهی.

ه) مهندسی صنایع

– استراتژی عملیات (استراتژی تولید و خدمات)، تألیف مایکل لوئیس و نایجل اسنک، ترجمه سیدمحمد معطر حسینی و علی حسین‌زاده کاشان، تهران: انتشارات دانشگاه صنعتی امیرکبیر.

۷. هنر

الف) هنرهای تجسمی

– هنر هویت و سیاست بازنمایی، تألیف علیرضا صحاف‌زاده، تهران: نشر بیدگل.

ب) معماری

– میدان‌های شهری: معماری و طراحی فضاهای باز، تألیف یورگن کنیرش، ترجمه فریدون قریب، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

ج) هنرهای نمایشی

– هنر اجرا، تألیف رزلی گلدبرگ، ترجمه مریم نعمت طاووسی، تهران: انتشارات نمایش.

د) موسیقی

– رامشگران شمال خراسان: بخشی ورپرتوار او، تألیف آمنه یوسف‌زاده، ترجمه علیرضا مناف‌زاده، تهران: مؤسسه فرهنگی – هنری ماهور.

ه) تربیت بدنی

– سرآمدان ورزش ایران، تألیف اسماعیل کدخدازاده، تهران: نگاره پرداز صبا، به‌اهتمام شرکت سهامی کاشی سمنان.

۸. ادبیات

الف) شعر معاصر

– غزل‌های ماه، سروده پروانه نجاتی، تهران: تکا.

– پشت پرده ملکوت، سروده مهدی مردانی، تهران: فصل پنجم.

ب) نقد ادبی

– نقد ادبی (نظریه‌های ادبی و کاربرد آنها در ادبیات فارسی)، تألیف

علی تسلیمی، تهران: کتاب آمه.

ج) متون قدیم (تصحیح)

– تذکره عرفات العاشقین و عرصات العارفین، تألیف تقی‌الدین محمد اوحدی دقاقی بلیانی، تصحیح: سید محسن ناجی نصرآبادی، تهران: انتشارات اساطیر.

– تذکره تحفه سامی، تألیف سام میرزاصفوی، به کوشش: احمد مدقق یزدی، یزد: انتشارات سامی.

د) ادبیات عرب

– پهلول‌نامه، مقدمه، تحقیق، تکمیل و ترجمه حکایت‌های عربی: باقر قربانی زرین، تهران: نشر چشمه.

۹. کودک و نوجوان

الف) شعر کودک

– گنجشک پر، جوراب پر، سروده مریم هاشم‌پور، تهران: انتشارات فصل پنجم.

ب) داستان

– راه برفی، نوشته مریم حاجی‌لو، تهران: انتشارات سوره مهر.

ج) داستان ترجمه

– سیاه دل، نوشته کورنلیا فونکه، ترجمه شقایق قندهاری، تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان.

د) دین

– تشنه‌لبان، نوشته حمید گروگان، تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان.

ه) کلیات

– تاریخ علم در ایران، تألیف اسفندیار معتمدی، تهران: نشر مهاجر.

پی‌نوشت‌ها:

۱. افزایش مبلغ مادی این جایزه به ۲/۲۷ برابر – با حفظ ارزش ریالی آن نسبت به گذشته – و افزودن بخش‌های ویژه به صورت موردی به جایزه مذکور، از جمله اقدامات ارزشمند معاونت فرهنگی دولت نهم در این زمینه بود.

۲. تأسیس این جایزه در آخرین سال عمر دولت هشتم، اما تکامل، نظام‌مندی و استمرار آن، از افتخارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در دولت‌های نهم و دهم است.

۳. جایزه‌های پروین اعتصامی، جلال آل احمد، شعر فجر و کتاب فصل – هر سه – در دولت نهم، توسط معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، پایه‌گذاری، تأسیس و اجرایی شدند.

۴. دوازده برج فلکی، دوازده ماه سال، دوازده چشمه‌ای که به امر خداوند از دل سنگ‌ها و صخره‌ها به درآمد و آب‌شخور مردم و چارپایان دوازده گروه از قوم بنی‌اسرائیل شد، دوازده امام شیعیان(ع)، دوازده مقام ...